

Gunborg Nordström 1911–2011

Gunborg Eugenia Viktoria **Molin** föddes i Forsmarks församling Uppsala län, den 15 oktober 1911. Hon växte upp hos en moster och morbror i Johannisfors.

Gunborg Molin träffade den 29 år äldre Ludvig Nordström sommaren 1935 då hon tillfälligt arbetade i receptionen på Stadshotellet i Öregrund. Under hösten såg Ludvig till att hans unga väninna fick en kontorsutbildning på Bar-Lock-institutet i Stockholm. Våren 1936 flyttade (skrev sig) Gunborg från Forsmark till Stockholm, Katarina. Det var möjligen det här året hon påbörjade sin anställning som kontorist på Kooperativa Förbundets huvudkontor nära Slussen i Stockholm, ett arbete hon hade kvar till sin pensionering.

Ludvig Nordström skilde sig från sin första hustru Marika Stiernstedt våren 1936.

I Katarina församlings vigselbok för 1938 kan man läsa: 26 nov. vigdes författaren Ludvig Nordström och husföreståndaren Gunborg Molin, bägge Nytorgsgatan 24, Stockholm. Vigseln skedde i Öregrunds rådhus och förrättades av borgmästaren.

Det berättas att Gunborg var en äventyrlig flicka som gärna lånade pojkarnas motorcyklar hemma i Johannisfors. Också som vuxen ville hon gärna att det skulle "hända nåt, och det gjorde det med Ludvig." – sagt i en intervju 2002. Ludvig såg till att hon skaffade sig körkort och han köpte en bil åt henne. Bilar och bilkörning var Gunborgs passion. Ett intresse maken inte delade. De tyckte bägge om att vistas i skärgården och att segla. Gunborg gillade att meta. Äktenskapet med Ludvig blev kort, "Gunsan" och "Lilla ja" som makarna kallade varandra fick endast fyra år tillsammans som gifta. Ludvig Nordström avled 15/4 1942. Gunborg Nordström överlevde alltså sin make med 69 år. Hon gifte aldrig om sig.

För Härnösands bibliotek och för Ludvig Nordström-sällskapet har Gunborg Nordström haft stor betydelse. Den s.k. Nordströmska samlingen i Härnösands biblioteks raritetsarkiv är uppbyggd av gåvor från framför allt henne, under 1960-talet. Samlingen består bland annat av brev, manuskript, foton och tidningsurklipp. Gunborg skänkte även en stor mängd böcker från Ludvigs privata boksamling till Härnösands bibliotek.

2007 donerade Gunborg "Lubbes" skrivbord och en svit med Ludvig Nordströms skrifter, bundna i helfranska band och utgivna på Bonniers förlag, till biblioteket. Ludvig Nordström hade fått böckerna av förlaget vid 50- och 60 årsdagarna. Allt detta finns utställt i det så kallade Ludvig Nordström-rummet i Härnösands bibliotek.

Gunborg Nordström har hedrat Ludvig Nordström-sällskapet med sin närvaro ett par gånger, först under ett Skansen-program inom ramen för serien "Sällskapsliv" i DELS regi 1997. Hon besökte Härnösand i samband med "Dubbeljubiléet" (Olof Högberg och Ludvig Nordström) 2002. Vid det tillfället skänkte Gunborg "Lubbe"-akvareller till styrelsen. Ludvig var en flitig tecknare och akvarellmålare. "För att klara hyran" i sin stora våning tillverkade Gunborg efter Ludvigs död passepartouter till akvarellerna som hon sedan sålde.

Hon vårdade sig om hans minne och delade generöst med sig till "Sällskapet" där hon f.ö. blev hedersmedlem. Med enkla kameror tog "Lubbe" bilder hemma och borta. 2006 lånade Gunborg ut familjens privata fotoalbum till "Sällskapet" för digitalisering. Sammanlagt ca 1 500 foton.

Gunborg Nordström avled den 31/3 2011.

Efter Gunborgs död mottog Ludvig Nordström-sällskapet en penninggåva.

Isabella Josefsson

Källor:

Digitaliserade kyrkoarkivalier

Marika Stiernstedt, *Kring ett äktenskap*, 1953

Ludvig Nordström, *En dag av mitt liv*, 1942

Nils-Johan Tjärnlund, "Intervju med Gunborg Nordström", oktober 2002. VHS-filmen finns att låna på Härnösands bibliotek

Foton: Ludvig Nordström, Åke Johansson, Isabella Josefsson samt okänd bröllopsfotograf

En replik på Örjan Torells replik om *Kains Land* och Runeberg

(se LUDVIG 2016:4)

Det äger sin riktighet att jag ägnar Ludvig Nordströms, om inte i många, så dock i smärre stycken okända biografi en del forskarmöda. Nordström var ju inte mycket för att "hitta på" i sina litterära texter och ska man i någon mening förstå dem är det inte så dumt att känna till upprinnelsen i det verkliga livet. För så är det med det mesta han skrivit.

I min biografiska ävlan ingår naturligtvis att försöka fastställa vad han läst och hur han hanterat läsefrukterna. Jag går som historiker till källorna och därefter till litteraturen. I bland som i fallet *Fänriks Ståls sägner* tog sig påverkan drastiskt uttryck, som då den finlandssvenske seglande studenten på besök i Härnösand sommaren 1902 nästan körde upp Runeberg i nyllet på honom.

Vad beträffar debutdiktsamlingen *Kains land* har jag försökt kartlägga tillkomstprocessen och det har jag nämnt i tidigare sammandrag av mina längre texter i Lubbe-bladet. Inte alla versförsök, som han i huvudsak skrev under hösten 1905, kom ju med i den tryckta versionen. Och vad den litterära kvaliteten anbelangar så anser jag att den var underordnad det övergripande målet att under pressen av Olof Högbergs uppmärksammade romandebut med *Den stora vreden* själv så snart som möjligt debutera.

Jag har läst det mesta som skrivits av dina litteraturvetenskapliga bröder och systrar om debutboken. Det var Böök som satte mig på spåret. Hittade faktiskt en icke bibliograferad artikel av Gunnar Qvarnström härom året - "Ett stycke Ulvörim av Lubbe Nordström", *Västernorrlands Allehanda* 1949-10-07. Men Qvarnström refererar inte till Runeberg utan till Heine. Om dikten "En fiskargubbe" skriver han;

Den tar medvetet avstånd från de poetiska sockerbagarna, som han avskydde. Man kan säga att "En fiskargubbe" är antiestetisk i sin kantiga vardagsrealism. Det kärva draget poängteras av de inströdda, små dialektpassagerna och talspråksformerna och den knottriga versrytmen som står poesin nära, och "struntar i Sundéns verslära" enligt författaren själv. Den vill i stället, menar Nordström, genom sin regellöshet och skenbara disharmoni ge en vision av "havets egen rytm", som författaren hade lärt sig hos Heine – men framför allt av havet självt. Om han lyckats kan diskuteras.

Själv vidhöll Nordström livet ut att det var Sofia Bergner i Ulvöhamn – gumman Ångerman – förutom skvalpet under sjöboden då han låg på sjöbodskullen som lärt honom litterär rytm.

Den banala förklaringen till att jag icke nämnde ditt belysande bidrag i *Den osynliga staden* är att jag befann mig i Roskilde då jag plitade på Jakobstadsföredraget och elektroniska excerpter ur din text dök inte upp när jag sökte i min databas. Jag hade helt enkelt inte excerperat den. Men trots mina ringa litteraturvetenskapliga kunskaper blev jag övertygad om påverkan av Runeberg. Ty honom har jag läst.

Sven Bodin

Några siffror 2007:

135 år sedan Ludvig föddes

75 år sedan Ludvig dog

25 år sedan Ludvig Nordström-sällskapet bildades

25 000 besök på hemsidan, januari 2017